English	HYBRID CHILLI (SSCO SHAKS. 18)	ಕನ್ನಡ	ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ (SSCO SHAKS. 18)	ಕನ್ನಡ	ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ (SSCO SHAKS. 18)	ಕನ್ನಡ	ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ (SSCO SHAKS. 18)	हिन्दी	हाइब्रिड मिर्च (SSCO SHAKS. 18)	ગુજરાતી	હાઈબ્રીડ મરચી (SSCO SHAKS. 18)
Field Sanitation	Remove residues of previous crops, weeds, old vines and diseased/damaged plant material before sowing. Keep the boundaries of field clean to reduce pest and disease carry-over	ಹೊಲ ಶುಚಿ	ಹಿಂದಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಅವಶೇಷ, ಕಳೆಗಳು, ಹಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ/ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಗಿಡಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೂ ಮುಂಚೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ. ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಹೊಲದ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.	ಹೊಲ ಸ್ವಚ್ಛತೆ	ಹಿಂದಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಅವಶೇಷಗಳು, ಕಳೆಗಳು, ಹಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ/ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಸಸ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೂ ಮುಂಚೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿರಿ. ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಹೊಲದ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.	खेत स्वच्छता	पिछली फसलों के अवशेष, खरपतवार, पुराने बेल और रोगग्रस्त/क्षतिग्रस्त पौधों को बुवाई से पहले हटाकर खेत को साफ रखें। कीट और रोगों के संचरण को कम करें।	ખેત સ્વચ્છતા	પાછલા પાકના અવશેષો, નીંદણ, જૂની વેલાઓ અને રોગગ્રસ્ત/નુકસાનગ્રસ્ત છોડ વાવેતર પહેલાં દૂર કરો. જંતુ અને રોગ વહન ઘટાડવા ખેતરની કિનારીઓ સ્વચ્છ રાખો.
Soil requirement	Sandy loam to loam soil, well-drained, fertile, with good organic matter. Ideal pH range: around 6.5-7.0. Avoid waterlogging, as Chilli is sensitive to excess moisture	ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣ	ಉತ್ತಮ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೊಂದಿರುವ, ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಳಿಯುವ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಲೋಮ ಮಣ್ಣು ಸೂಕ್ತ. ಆದರ್ಶ pH ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಸುಮಾರು 6.5-7.0. ಮಳೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಏಕೆಂದರೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಅತಿಯಾದ ತೇವಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.	ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣ	ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಲೋಮ ಮಣ್ಣು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೀರು ಇಳಿಯುವ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು. ಆದರ್ಶ pH ಶ್ರೇಣಿ: ಸುಮಾರು 6.5-7.0. ಮಳೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಏಕೆಂದರೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಅತಿಯಾದ ತೇವಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.	मिट्टी की आवश्यकता	बलुई दोमट से दोमट मिट्टी, अच्छी जल निकासी वाली, उपजाऊ और अच्छे कार्बनिक पदार्थों वाली। आदर्श pH सीमा: लगभग 6.5-7.0। जलभराव से बचें, क्योंकि मिर्च अत्यधिक नमी के प्रति संवेदनशील होती है।	માટી જરૂરિયાત	રેતાળ દોમટ જમીન, સારી રીતે નિકાલ થતી, ફળદ્રૂપ, સારા સેંદ્રિય પદાર્થ ધરાવતી. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.5-7.0. પાણી ભરાવાનું ટાળો, કારણ કે મરચાં નાનું પડતાં જીવ પ્રતિ સંવેદનશીલ હોય છે.
Soil Testing	Conduct soil testing at least once every 2-3 years for EC, pH, and nutrient status. Amend based on results. Keep the soil pH near neutral.	ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ	ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ಸೋಂಕು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಹೊಲದ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಹಿಂದಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಅವಶೇಷಗಳು ಮತ್ತು ಕಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ. ಮಣ್ಣಿನ pH ಅನ್ನು ತಟಸ್ಥದ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.	ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ	EC, pH, OC ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ. ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ. ಮಣ್ಣಿನ pH ಅನ್ನು ತಟಸ್ಥದ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.	मृदा परीक्षण	EC, pH, और पोषक तत्व स्थिति के लिए कम से कम हर 2-3 साल में एक बार मृदा परीक्षण करें। परिणामों के आधार पर संशोधन करें। मिट्टी का pH तटस्थ के करीब रखें।	માટી પરીક્ષણ	EC, pH, અને પોષક તત્વ સ્થિતિ માટે દર 2-3 વર્ષમાં ઓછામાં ઓછું એકવાર માટી પરીક્ષણ કરાવો. પરિણામોના આધારે સુધારો કરો. માટીનો pH તટસ્થની નજીક રાખો.
Climate Suitability	Climate Requirement Warm weather. Optimum temperature: 25-30 °C Avoid waterlogs & frost or high humidity. Annual rainfall: 625-1500 mm is ideal if well-distributed.	ಹವಾಮಾನ ಅವಶ್ಯಕತೆ	ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ಸೋಂಕು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಹೊಲದ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಹಿಂದಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಅವಶೇಷಗಳು ಮತ್ತು ಕಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ. ಮಣ್ಣಿನ pH ಅನ್ನು ತಟಸ್ಥದ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.	ಹವಾಮಾನ ಅವಶ್ಯಕತೆ	ಬೆಚ್ಚನೆ ವಾತಾವರಣ. ಇಷ್ಟತಮ ತಾಪಮಾನ: 25-30 °C ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಆರ್ದ್ರತೆ ಅಥವಾ ಹಿಮ ತಪ್ಪಿಸಿ. ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ: 625-1500 ಮಿ.ಮೀ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಂಚಿದರೆ ಸೂಕ್ತ.	ಹವಾಮಾನ ಅವಶ್ಯಕತೆ	ಬೆಚ್ಚನೆ ವಾತಾವರಣ. ಸೂಕ್ತ ತಾಪಮಾನ: 25-30 °C ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಆರ್ದ್ರತೆ ಅಥವಾ ಹಿಮ ತಪ್ಪಿಸಿ. ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ: 625-1500 ಮಿ.ಮೀ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಂಚಿದರೆ ಸೂಕ್ತ.	जलवायु आवश्यकता	गर्म मौसम। इष्टतम तापमान: 25-30 °C जलभराव और पाला या उच्च आर्द्रता से बचें। वार्षिक वर्षा: 625-1500 मि.मी. अच्छी तरह से वितरित हो तो आदर्श।	જરૂરી હવામાન	ગરમ હવામાન. ઇષ્ટતમ તાપમાન: 25-30 °C પાણી ભરાવું અને હિમ અથવા ઉચ્ચ ભેજ ટાળો. વાર્ષિક વરસાદ: 625-1500 મિ.મી. સારી રીતે વિતરિત થાય તો આદર્શ.
Land preparation	Land Preparation 2-3 deep ploughings followed by harrowing to make fine tilth. Apply 10 t/ha FYM (farmyard manure) before last ploughing. Raised beds on slopes recommended in heavy soil areas for proper drainage.	ಭೂಮಿ ಸಿದ್ಧತೆ	ಭೂಮಿ ಸಿದ್ಧತೆ 2-3 ಆಳ ಉಳುಮೆ ಮತ್ತು ಹರಗುವಿಕೆ ಮಾಡಿ ನಯವಾದ ಮಣ್ಣು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ. ಕೊನೆಯ ಉಳುಮೆಗೂ ಮುಂಚೆ 10 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕೊಳೆತ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ. ಭಾರೀ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನೀರಿನ ನಿಚ್ಚಳಕ್ಕಾಗಿ ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.	ಭೂಮಿ ತಯಾರಿ	ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಣ್ಣಿನ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಲು 2-3 ಆಳ ಉಳುಮೆ ಮತ್ತು ಹರಗುವಿಕೆ. ಕೊನೆಯ ಉಳುಮೆಗೂ ಮುಂಚೆ 10 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕೊಳೆತ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ. ಭಾರೀ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಒಳಚರಂಡಿಗಾಗಿ ಎತ್ತರದ ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.	भूमि तैयारी	2-3 गहरी जुताई करके 3-4 बार हैरो चलाकर भुरभुरी मिट्टी तैयार करें। अंतिम जुताई से पहले 10 टन/हेक्टेयर सड़ी हुई गोबर खाद डालें। भारी मिट्टी वाले क्षेत्रों में उचित जल निकासी के लिए उठी क्यारियाँ या मेड़ बनाएँ।	જમીન તૈયારી	2-3 ઊંડી ખેડાણ અને હેરો ચલાવીને ભુરભુરી માટી તૈયાર કરો. છેલ્લી ખેડાણ પહેલાં 10 ટન/હેક્ટર સડેલું છાણિયું ખાતર નાખો. ભારે માટીવાળા વિસ્તારમાં યોગ્ય નિકાલ માટે ઉભા ક્યારા અથવા મેડ બનાવવાની ભલામણ કરવામાં આવે છે.
Sowing Time	Sowing Time / Season • North India: Nursery sowing in January-February (for summer crop) and June-July (for Kharif). • Peninsular India: Throughout the year, depending on irrigation Transplanting after 30-40 days when seedlings are 12-15 cm tall. (Source: Kerala Agriculture Dept & Vikaspedia)	ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯ	ಬೀಜ ಮತ್ತು ಸಸಿ ಮಡಿ ತಯಾರಿ • ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಬೀಜ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ (ಹೈಬ್ರಿಡ್/ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳು) ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಬೀಜ ಬಳಸಿ ಸಸಿ ಮಡಿ ಹಾಕಿ. • ಸಸಿ ಮಡಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶ ಸೇರಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಕಿ. 30-40 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸಸಿಗಳು 12-15 ಸೆಂ.ಮೀ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆದಾಗ ಕಸಿ ಮಾಡಿ. (ಮೂಲ: ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ್‌ಪೀಡಿಯಾ)	ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯ	ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ / ಋತುಮಾನ • ಉತ್ತರ ಭಾರತ: ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ (ಬೇಸಿಗೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ) ಮತ್ತು ಜೂನ್-ಜುಲೈ (ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ). • ಪೆನಿನ್ಸುಲರ್ ಭಾರತ: ನೀರಾವರಿ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ. 30-40 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸಸಿಗಳು 12-15 ಸೆಂ.ಮೀ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆದಾಗ ಕಸಿ ಮಾಡಿರಿ. (ಮೂಲ: ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ್‌ಪೀಡಿಯಾ)	ઉગાડવાનો સમય	ઉત્તર ભારત: જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી (ઉનાળાની મરચાંની જાતો માટે) અને જૂન-જુલાઈ (ખરીફ પાક માટે). દ્વીપકલ્પ ભારત: સિંચાઈ ઉપલબ્ધતાના આધારે વર્ષભર. રોપાઓ 12-15 સેમી ઊંચા થાય ત્યારે 30-40 દિવસ પછી રોપણ કરો. (સ્રોત: કેરળ કૃષિ વિભાગ અને વિકાસપેડિયા)	बुवाई का समय	उत्तर भारत: जनवरी-फरवरी (गर्मी की फसल के लिए) और जून-जुलाई (खरीफ फसल के लिए) में नर्सरी तैयार करें। प्रायद्वीपीय भारत: सिंचाई की उपलब्धता के आधार पर पूरे वर्ष। 30-40 दिन बाद पौधे 12-15 सेमी ऊँचे होने पर रोपाई करें। (स्रोत: केरल कृषि विभाग और विकासपीडिया)	વાવણી સમય	ઉત્તર ભારત: જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી (ઉનાળાની મરચાં માટે) અને જૂન-જુલાઈ (ખરીફ પાક માટે). દ્વીપકલ્પ ભારત: સિંચાઈ ઉપલબ્ધતા પર આધાર રાખીને આખું વર્ષ. રોપાઓ 12-15 સેમી ઊંચા થાય ત્યારે 30-40 દિવસ પછી રોપણ કરો. (સ્રોત: કેરળ કૃષિ વિભાગ અને વિકાસપેડિયા)
Seed rate & Spacing	Seed Rate / Sowing Method / Spacing Seed rate: 400 g/acre (open-pollinated) or 100 g/acre (hybrid). Sow in nursery beds, treated with Trichoderma (10 g/kg seed), cover with shade net. Irrigate lightly until germination. Spacing: 60 × 45 cm for irrigated crops; 75 × 60 cm on rainfed conditions. (Source: Kerala Agriculture Dept.)	ಬೀಜ ದರ/ಅಂತರ	ಬೀಜ ದರ / ಬಿತ್ತನೆ ವಿಧಾನ / ಅಂತರ ಬೀಜ ದರ: 400 ಗ್ರಾಂ/ಎಕರೆ (ಮುಕ್ತ ಪರಾಗಸ್ಪರ) ಅಥವಾ 100 ಗ್ರಾಂ/ಎಕರೆ (ಹೈಬ್ರಿಡ್). ನರ್ಸರಿ ಮಡಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ (ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಅಥವಾ 10 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ), ನೆರಳು ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಮೊಳಕೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಹಗುರ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿ. ಅಂತರ: ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ 60 × 45 ಸೆಂ.ಮೀ; ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ 75 × 60 ಸೆಂ.ಮೀ. (ಮೂಲ: ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ)	ಬೀಜದ ದರ ಮತ್ತು ಅಂತರ	ಬೀಜದ ದರ / ಬಿತ್ತನೆ ವಿಧಾನ / ಅಂತರ ಬೀಜ ದರ: ಎಕರೆಗೆ 400 ಗ್ರಾಂ (ಮುಕ್ತ ಪರಾಗಸ್ಪರ) ಅಥವಾ ಎಕರೆಗೆ 100 ಗ್ರಾಂ (ಹೈಬ್ರಿಡ್). ನರ್ಸರಿ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿರಿ, ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ (10 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ) ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ, ನೆರಳು ಬಲೆ ಹಾಕಿ. ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವವರೆಗೆ ಹಗುರ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿ. ಅಂತರ: ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ 60 × 45 ಸೆಂ.ಮೀ; ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ 75 × 60 ಸೆಂ.ಮೀ. (ಮೂಲ: ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ)	बीज दर / बुवाई का तरीका / अंतर बीज दर: 400 ग्राम/एकड़ (खुला परागण) या 100 ग्राम/एकड़ (संकर)। नर्सरी बेड में बोएँ, ट्राइकोडर्मा (10 ग्राम/किग्रा बीज) से उपचार करें, छाया जाल लगाएँ। अंकुरण तक हल्की सिंचाई करें। अंतर: सिंचित फसलों के लिए 60 × 45 सेमी; वर्षा आधारित परिस्थितियों के लिए 75 × 60 सेमी। (स्रोत: केरल कृषि विभाग)	બિયારણ દર અને અંતર	બિયારણ દર / વાવણી પદ્ધતિ / અંતર બિયારણ દર: એકરે 400 ગ્રામ (ખુલ્લા પરાગરણ) અથવા એકરે 100 ગ્રામ (હાઈબ્રીડ). નર્સરી પથારીમાં વાવો, ટ્રાઈકોડર્મા (10 ગ્રામ/કિલો બીજ) સાથે સારવાર કરો, છાયા જાળી નાખો. અંકુરણ સુધી હળવું પિયત આપો. અંતર: સિંચાઈવાળા પાક માટે 60 × 45 સેમી; વરસાદ આધારિત પરિસ્થિતિઓ માટે 75 × 60 સેમી. (સ્રોત: કેરળ કૃષિ વિભાગ)
Seed Treatment	Seed Treatment Treat seeds with Trichoderma viride @ 4 g/kg seed or Pseudomonas fluorescens @ 10 g/kg before sowing to prevent fungal diseases. For chemical treatment: Captan or Thiram @ 2 g/kg seed.	ಬೀಜ ಶುದ್ಧೀಕರಣ	ಬೀಜ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಬಿತ್ತನೆಗೂ ಮುಂಚೆ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ವಿರಿಡೆ @ 4 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ ಅಥವಾ ಸ್ಯೂಡೋಮೊನಾಸ್ ಫ್ಲೋರೆಸೆಂಟ್ @ 10 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ ಅನ್ವಯಿಸಿ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ: ಕ್ಯಾಪ್ಟಾನ್ ಅಥವಾ ಥೈರಾಮ್ @ 2 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ.	ಬೀಜ ಶುದ್ಧೀಕರಣ	ಬೀಜ ಶೇಕರಣೆ ಶಿಲೀಂಧ್ರದ ರೋಗದ ತಡೆಗಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆಗೂ ಮುಂಚೆ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ವಿರಿಡೆ (ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ವಿರಿಡೆ) @ 4 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ ಅಥವಾ ಸ್ಯೂಡೋಮೊನಾಸ್ ಫ್ಲೋರೆಸೆಂಟ್ (ಸ್ಯೂಡೋಮೊನಾಸ್ ಫ್ಲೋರೆಸೆಂಟ್) @ 10 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಬಳಸಿರಿ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ: ಕ್ಯಾಪ್ಟಾನ್ (ಕ್ಯಾಪ್ಟಾನ್) ಅಥವಾ ಥೈರಾಮ್ (ಥೈರಾಮ್) @ 2 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ.	बीज उपचार	बुवाई से पहले बीजों को फफूंदी रोगों से बचाने के लिए ट्राइकोडर्मा विरिडे (ट्राइकोडर्मा विरिडे) @ 4 ग्राम/किग्रा बीज या स्यूडोमोनास फ्लोरेसेंस (स्यूडोमोनास फ्लोरेसेंस) @ 10 ग्राम/किग्रा बीज से उपचार करें। रासायनिक उपचार: कैप्टान या थिराम @ 2 ग्राम/किग्रा बीज।	બીજ સારવાર	ફૂગજન્ય રોગોથી બચવા બિયારણને વાવણી પહેલાં ટ્રાઈકોડર્મા વિરિડે @ 4 ગ્રામ/કિલો બીજ અથવા સ્યૂડોમોનાસ ફ્લોરેસેન્સ @ 10 ગ્રામ/કિલો બીજ સારવાર આપો. રાસાયણિક સારવાર: કેપ્ટન અથવા થિરામ @ 2 ગ્રામ/કિલો બીજ.
Weed Management	Weed Control First hand weeding at 20-30 days after transplanting and second at 40-45 days. Mulching with plants or organic residues helps control weeds and conserve soil moisture. Avoid deep hoeing near roots.	ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ	ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಸಿ ಮಾಡಿದ 20-30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮೊದಲ ಕೈ ಕಳೆ ಕಿತ್ತಲು ಮತ್ತು 40-45 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಕೈ ಕಳೆ ಕಿತ್ತಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಸ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಸಾವಯವ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯಗಳ ಬಳಿ ಆಳವಾದ ಹೋಯಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ.	ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ	ಕಳೆ ಕಿತ್ತಲು ಕಸಿ ಮಾಡಿದ 20-30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮೊದಲ ಕೈ ಕಳೆ ಕಿತ್ತಲು ಮತ್ತು 40-45 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಕೈ ಕಳೆ ಕಿತ್ತಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಸ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಸಾವಯವ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯಗಳ ಬಳಿ ಆಳವಾದ ಹೋಯಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ.	खरपतवार नियंत्रण	रोपाई के 20-30 दिन बाद पहली और 40-45 दिन बाद दूसरी बार खरपतवार की जाए। पौधों या जैविक अवशेषों से मल्चिंग खरपतवार को नियंत्रित करने और मिट्टी की नमी को संरक्षित करने में मदद करती है। पौधों के पास गहरी जुताई करने से बचें।	નીંદણ વ્યવસ્થાપન	રોપણ પછી 20-30 દિવસે પહેલી નીંદણ અને 40-45 દિવસે બીજી નીંદણ કરવી. છોડ અથવા સેંદ્રિય અવશેષોથી મલ્ચિંગ નીંદણને નિયંત્રણમાં રાખવા અને જમીનની ભેજ જાળવવામાં મદદ કરે છે. છોડની નજીક ઊંડી ખેડ ટાળો.
Fertilizer Management	Fertilizer & Nutrient Management Apply based on soil test. General guideline per hectare: • FYM: 10 t/ha (farmyard manure) • NPK: 150:100:100 kg/ha (N:P:O:K:K2O) Application schedule: - Full P & K and half N as basal dose before transplanting. - Remaining N in two equal splits — at 30 and 60 days after transplanting. Use Ammonium and Phosphatic-type (e.g. 2 kg/ha along with organic manure (Source: Kerala Agriculture & Vikaspedia)	ರಸಗೊಬ್ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ	ರಸಗೊಬ್ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ: • ಕೊಳೆತ ಗೊಬ್ಬರ: 10 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ • NPK: 150:100:100 ಕಿಲೋ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ (N:P:O:K:K2O) ಅನ್ವಯಿಸುವ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ: - ಸಂಪೂರ್ಣ P ಮತ್ತು K ಮತ್ತು ಅರ್ಧ N ಅನ್ನು ಕಸಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಮೂಲ ಡೋಸ್ ನೀಡಿ. - ಉಳಿದ N ಅನ್ನು ಎರಡು ಸಮಾನ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ — ಕಸಿ ಮಾಡಿದ 30 ಮತ್ತು 60 ದಿನಗಳ ನಂತರ. ಅಮೋನಿಯಂ ಮತ್ತು ಫಾಸ್ಫೇಟ್-ಟೈಪ್ ಬಳಸಿ (ಉದಾ. 2 ಕೆಜಿ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ (ಮೂಲ: ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ್‌ಪೀಡಿಯಾ)	ಉರ್ವರಕ ಪ್ರಬಂಧನ	ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ: • ಕೊಳೆತ ಗೊಬ್ಬರ: 10 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ • NPK: 150:100:100 ಕಿಲೋ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ (N:P:O:K:K2O) ಅನ್ವಯಿಸುವ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ: - ಸಂಪೂರ್ಣ P ಮತ್ತು K ಮತ್ತು ಅರ್ಧ N ಅನ್ನು ಕಸಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಮೂಲ ಡೋಸ್ ನೀಡಿ. - ಉಳಿದ N ಅನ್ನು ಎರಡು ಸಮಾನ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ — ಕಸಿ ಮಾಡಿದ 30 ಮತ್ತು 60 ದಿನಗಳ ನಂತರ. ಅಮೋನಿಯಂ ಮತ್ತು ಫಾಸ್ಫೇಟ್-ಟೈಪ್ ಬಳಸಿ (ಉದಾ. 2 ಕೆಜಿ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ (ಮೂಲ: ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ್‌ಪೀಡಿಯಾ)	उर्वरक प्रबंधन	मिट्टी परीक्षण के आधार पर लागू करें। सामान्य दिशानिर्देश प्रति हेक्टेयर: • गोबर खाद: 10 टन/हेक्टेयर • NPK: 150:100:100 किग्रा/हेक्टेयर (N:P:O:K:K2O) आवेदन कार्यक्रम: - पूरा P और K और आधा N रोपाई से पहले मूल खुराक के रूप में। - शेष N दो समान किस्तों में — रोपाई के 30 और 60 दिन बाद। अमोनियम और फॉस्फेटिक प्रकार का उपयोग करें (उदा. 2 किग्रा/हेक्टेयर जैविक खाद के साथ (स्रोत: केरल कृषि और विकासपीडिया)	ખાતર વ્યવસ્થાપન	માટી પરીક્ષણના આધારે લાગુ કરો. સામાન્ય માર્ગદર્શન: • સડેલું છાણિયું ખાતર: 10 ટન/હેક્ટર • NPK: 150:100:100 કિલો/હેક્ટર (N:P:O:K:K2O) અરજી શેડ્યૂલ: - સંપૂર્ણ P અને K અને અડધા N રોપણ પહેલાં મૂળ ડોઝ તરીકે. - બાકીનું N બે સમાન હપ્તામાં — રોપણ પછી 30 અને 60 દિવસે. એમોનિયમ અને ફોસ્ફેટિક પ્રકાર વાપરો (દા.ત. 2 કિલો/હેક્ટર સેંદ્રિય ખાતર સાથે (સ્રોત: કેરળ કૃષિ અને વિકાસપેડિયા)
Irrigation Management	Irrigation Management Maintain uniform soil moisture; avoid water stress and waterlogging. • Frequent irrigation after transplanting; light irrigation • Transition to flowering stage: irrigation every 5-7 days in light soils and 7-10 days in heavy soils. • Avoid excess irrigation during flowering and fruit maturity to prevent fruit rot. Drip irrigation improves yield and water efficiency. (Source: KAU(M Kerala(Ind & Kerala Agriculture)	ನೀರಾವರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ	ನೀರಾವರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಧಿಕವಾದ ಕಳೆ ಕಿತ್ತುವುದು: ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಸಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ 20-30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತು 40-45 ದಿನಗಳ ನಂತರ. • ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಸಸ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಸಾವಯವ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು